

604

Bibliografia II

La llengua i el tema de les tesis dels

Paisos Catalans

*Se subjeu d'amplicar que
l'estudi sobre també s'ha fet*

Joaquim Crusellas

Zon C

Bd

9

SUMARI

1- OBJECTIUS	2
2- <i>INDEX D'ESTUDIS SOCIALS</i>	3
3- METODOLOGIA	8
4- LA LLENGUA I EL TEMA DE LES TESIS DELS PAISOS CATALANS	10
4.1. La llengua de les tesis per universitats	11
4.2. La llengua de les tesis per facultats	12
4.3. Evolució temporal	16

1- OBJECTIUS

Aquest treball té el seu origen en la comprovació de la següent afirmació: la majoria de tesis en llengua catalana tracten sobre un tema relacionat amb Catalunya. Seria un exemple que donaria la raó a aquells que pensen que els catalans ens mirem massa el melic, és a dir, que la societat catalana està massa tancada en ella mateixa. aprox
funda
ms.

Es pretén, doncs, a partir de les tesis elaborades als països catalans, comparar el percentatge de tesis en llengua catalana amb tema endogen amb el percentatge de tesis en llengua castellana amb el mateix tema.

Aquest primer objectiu s'ha ampliat amb la relació comparativa de dades sobre la llengua de les tesis per universitats i per facultats. Aquestes dades permetran saber de forma aproximativa la situació i l'ús que es fa del català en els estudis universitaris. Finalment, es dóna una evolució temporal de la llengua i de la matèria de les tesis.

Tot aquest treball es fa a partir de la publicació *Index d'estudis socials*, la única que fa una relació de tesis de les universitats catalanes. Per això el treball es limita a les tesis de tema social compreses entre els anys 1973-1988. / de ser
ms
(p. 41 i)

2
B- INDEX D'ESTUDIS SOCIALS

OLIVER PUIGDOMENECH, Joan. *Index d'estudis socials: Catalunya, les Illes, País Valencià*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 1981- . Anual.

"La fundació Jaume Bofill, entitat fundada a Barcelona el 1969, promou -mitjançant beques- estudis de ciències socials, especialment en el camp de la sociologia, i també de l'economia, la història i la política, amb un intent d'aproximar-se científicament a alguns dels problemes de la societat catalana. Ajuda institucions que treballen en aquells camps i a la publicació dels treballs patrocinats" (GEC), com l'obra que ens ocupa.

Cita correcta a peu de pàg.
L'autor és Joan Oliver Puigdomenech, i compta amb diferents col.laboradors que varien segons el volum i que s'ocupen dels àmbits del País Valencià i les Illes Balears.

La intenció de l'obra, segons el pròleg del primer volum, és "oferir instruments d'informació sobre les investigacions fetes o que s'estan fent a fi de permetre l'intercanvi de fonts i de metodologia, d'evitar les duplicacions innecessàries, i d'anar superant l'individualisme competitiu".

Aquest primer objectiu s'ha reduït a les tesis doctorals i de llicenciatura.

El recull d'aquestes és molt important perquè, en quedar fora de la circulació comercial, són ignorades. Per norma general, es dipositen en la universitat on es llegeixen;

pero no hi ha un únic criteri de localització: així, per exemple, mentre a la Universitat Autònoma de Barcelona els exemplars de les tesis són a les biblioteques de les respectives facultats, a la Universitat de Barcelona les tesis doctorals són dipositades als deganats i les de llicenciatura repartides per les biblioteques dels diferents departaments. Els Services des Arxives des Pyrénées-Orientales recullen sistemàticament un exemplar de totes les tesis i altres recerques.

Cal dir que els Serveis de Publicacions de les Universitats de Barcelona i Autònoma de Barcelona van iniciar el 1987 la publicació en microfítxes de les tesis doctorals presentades a les seves universitats.

Altres obres semblants a l'*Index d'estudis socials* i publicades a Catalunya són:

Repertori de Tesis de Llicenciatura i de Doctorat 1970-1983. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona, 1984.

Recull els títols de totes les tesis aprovades a la Facultat de Lletres des de la seva creació.

Relació de tesis doctorals i tesis de llicenciatura. Barcelona: Fundació Jaume Bofill, 1973.

En aquesta obra es recullen els autors, títols, i anys de lectura de les tesis de doctorat i de llicenciatura llegides a les universitats de València, Barcelona i Autònoma de Barcelona des de mitjans de la dècada dels cinquanta fins al 1972. És el precedent de l'actual *Index d'estudis socials*.

El primer volum (*Index d'estudis socials 1973-1979*), és publicat el 1981, i té dues parts: la primera recull les

tesis de les universitats de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià, i la segona aplega altres tipus d'estudis generats per entitats i institucions diverses (Generalitat de Catalunya, Institut d'Estudis Catalans, Consell de les Valls d'Andorra, caixes d'estalvis i banques, instituts depenents d'universitats, cambres de comerç, fundacions, centres d'estudi i altres institucions). Segons l'autor, però, el resultat és parcial i incomplet. A cada entrada hi figura el nom de l'autor o autors, el títol de l'obra i el nom de l'entitat patrocinadora, a més d'altres dades bibliogràfiques sense, però, la ressenya explicativa que hi ha a la primera part. Està ordenat temàticament:

Administració pública	Medicina
Antropologia	Moviments socials
Cooperativisme	Nacionalisme
Cultura	Serveis socials
Demografia	Sociologia
Dret	Treball
Ecologia	Turisme
Economia	
Educació	
Energia i recursos naturals	
Geografia, ordenació del territori i urbanisme	
Historia	

En el següent volum (1980) s'ha substituït aquest apartat d'"Estudis diversos" (que en la seva majoria ja són publicats i referenciats a les publicacions del Dipòsit Legal i de l'INLE) per la relació de les tesis de llicenciatura. El nombre d'aquestes, però, va disminuint progressivament a partir del 1987, a causa de la seva no

obligatorietat per assolir la llicenciatura.

A partir del segon volum l'Índex es publica anualment. Recull les tesis doctorals i de llicenciatura de "ciències econòmiques, humanes i socials" llegides des de 1980. L'àmbit és el dels països catalans. Inclou les següents universitats:

Universitat Autònoma de Barcelona

Universitat de Barcelona (amb facultats a Lleida i Tarragona)

Universitat Politècnica de Catalunya

Universitat de Perpinyà

Universitat de les Illes Balears

Universitat d'Alacant

Universitat de València

De cadascuna d'elles s'inclouen les facultats pròpies de temes socials i altres, com Medicina o l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura, amb una selecció de tesis amb tema social. No s'especifica el criteri de selecció.

Les facultats incloses en l'Índex han augmentat cada any, passant de les 13 del 1973-79 a les 34 del 1987.

De la Universitat de Perpinyà, a més de tesis de tercer grau presentades a l'Institut d'estudis Mexicans, hi ha memòries de Ciències Econòmiques, de Dret i Lletres, i la relació de treballs realitzats de cara a l'obtenció del Diploma "Llengua i Cultura Catalanes".

Cada volum consta de dues parts: les tesis doctorals i les tesis de llicenciatura. Ambdues estan ordenades per universitats, i dintre les universitats, per facultats. Les entrades estan ordenades alfabèticament pel nom de l'autor i

cadascuna té un número individualitzador. No hi ha cap índex, i una recerca temàtica és molt difícil; la única orientació possible són les facultats.

Cada entrada consta del nom de l'autor, del títol, de l'any de lectura, i de les pàgines. Les tesis doctorals, a més, inclouen el director de la tesi i un resum indicatiu del contingut, excepte aquelles tesis que no ha estat possible de consultar. S'indica quan hi ha bibliografia i apèndixs.

Les diferents facultats i escoles universitàries són qui aporten les dades.

En definitiva, és una publicació molt important i necessària, que supleix en certa manera una funció que correspondria a les universitats. El principal problema és la difusió. Si bé la Fundació Jaume Bofill el proporciona["] gratuïtament, és molt desconegut; és significatiu que en comptades biblioteques en tinguin la col·lecció sencera.

Està previst que a partir de l'any 1990 la realització i publicació es dugui a terme amb la col·laboració de la Universitat. Això, segons el proleg del número publicat el 1989, "portarà a una modificació en els seu format actual, pero assegurarà la seva continuïtat i possibilitarà també una major difusió".

3
2- METODOLOGIA

El treball s'ha elaborat únicament amb les referències de les tesis doctorals recollides a l'*Index d'estudis socials*.

Les entrades s'han classificat en quatre grups segons la seva llengua (a partir del títol de la tesi) i segons si el tema és català o general (a partir del títol i del resum de la tesi). He considerat com a tema català, que en el treball anomenaré "endogen"- enfront als "generals", els següents temes:

- Tema propi dels Països Catalans (Història, cultura, societat, etc.)
- Tema centrat o amb àmbit als Països Catalans o a una localitat d'aquests
- Institució dels Països Catalans
- Personatge dels Països Catalans
- Llengua catalana

He agrupat el francès (emprat sobretot a Perpinyà), les altres llengües estrangeres i el castellà tot junt, per poder-les comparar amb el català.

Les resultats obtinguts i la seva representació gràfica es donen en percentatges. Si no s'indica el contrari, el percentatge es dona en relació al total de tesis examinades.

Cal dir que els resultats, si bé són indicatius de la situació de la llengua catalana en els estudis universitaris, no són globals i en alguns casos poden donar una visió inexacte. Cal tenir en compte que:

- el treball està basat en l'*Index...* i que només contempla les tesis doctorals amb tema social.

-el nombre d'universitats i de facultats augmenta al llarg de la publicació.

-Les facultats no es corresponen a les diferents universitats, en nombre i en el seu abast en els plans d'estudi

-El nombre de tesis llegides varia molt d'una universitat a una altra. (En alguns casos en que hi ha un nombre reduït de tesis, el percentatge pot donar una falsa visió. Per això, sempre s'indica el nombre de tesis)

També cal tenir en compte que la llengua usada en les tesis no necessàriament ha de correspondre amb la llengua pròpia de l'autor. En moltes facultats hi ha una tradició d'elaborar les tesis en castellà. Això es pot observar (amb les seves excepcions) a partir dels cognoms dels autors, la majoria propis de Catalunya.

4- LA LLENGUA I EL TEMA DE LES TESIS DELS PAÏSOS
CATALANS (1973-1977)

Total tesis examinades: 2600

En relació a aquest total s'obtenen els següents percentatges:

Tesis en llengua catalana: 19,84%

Tesis en llengua castellana i altres: 80,15%

Tesis de tema endogen: 29,07%

Tesis de tema general: 70,92%

Tesis en llengua catalana: Tema endogen: 13,32%

Tema general: 6,43%

Tesis en llengua castellana: Tema endogen: 15,71%

(i altres) Tema general: 64,52%

Si mirem el percentatge de tesis en llengua catalana amb tema endogen en relació al total de tesis amb llengua catalana (515) és el següent: 67,37%

Efectivament, és superior al percentatge de tesis en llengua castellana (i altres) amb tema endogen dels països catalans en relació al total de tesis en llengua castellana (2.085): 19,61%

4.1. La llengua de les tesis per universitats:

Universitat Autònoma de Barcelona. Total: 602
Castellà: 65%
Català: 32%
Anglès: 8
Portuguès: 3
Francès: 2
Italià: 1

Universitat de Barcelona. Total: 1.174
Castellà 77%
Català: 21%
Francès: 7
Anglès: 6
Alemany: 2
Italià: 1

Universitat Politècnica de Catalunya. Total: 112
Castellà: 69%
Català: 30%

Universitat de Perpinyà: Total: 17
Frances: 100%

Universitat de les Illes Balears: Total: 43
Castellà: 76%
Català: 23%

Universitat d'Alacant: Total: 68
Castellà: 88%
Català: 7%
Anglès: 1

Universitat de València: Total: 577
Castellà: 96%

Català: 3%

Com es pot veure en aquestes xifres i en la gràfica corresponent, el castellà predomina clarament a totes les universitats. Geogràficament, el català és més usat a les universitats del Principat (sobretot a la UAB i la UPC) i, en menor grau, a les Illes Balears. Pràcticament no s'usa al País Valencià. A Perpinyà, totes les tesis són en frances.

4.2. La llengua de les tesis per facultats:

Facultat de Ciències Econòmiques

i Empresarials: Total: 411
Castellà: 89%
Català: 10%

Facultat de Dret: Total: 345

Castellà: 91%
Català: 8%

Facultat de Filosofia i Lletres: Total: 412

Castellà: 66%
Català: 33%

Facultat de Filosofia i Ciències

de l'Educació (i Psicologia a

València els anys 81-84): Total: 366

Castellà: 90%
Català: 9%

Facultat de Geografia i Història: Total: 355

Castellà: 70%
Català: 29%

Facultat de Filologia: Total: 214

Castellà: 71%

Català: 28%

Escola tecnica superior

d'arquitectura: Total: 85

Castellà: 70%

Català: 29%

Facultat de Ciències de

la informació: Total: 33

Castellà: 87%

Català: 12%

Facultat de Medicina: Total: 235

Castellà: 84%

Català: 15%

Institut d'Estudis Mexicans: Total: 11

(U. de Perpinyà) Frances: 100%

Escola Tecnica Superior

d'Enginyers industrials: Total: 27

Castellà: 70%

Català: 29%

Facultat de Psicologia: Total: 93

Castellà: 92%

Català: 7%

Facultat de Farmàcia: Total: 10

Castellà: 80%

Català: 20%

Facultat de Ciències Humanes i

Socials (U. de Perpinyà): Total: 8

Frances: 100%

Facultat de Belles Arts: Total: 42

Castellà: 54%

Català: 45%

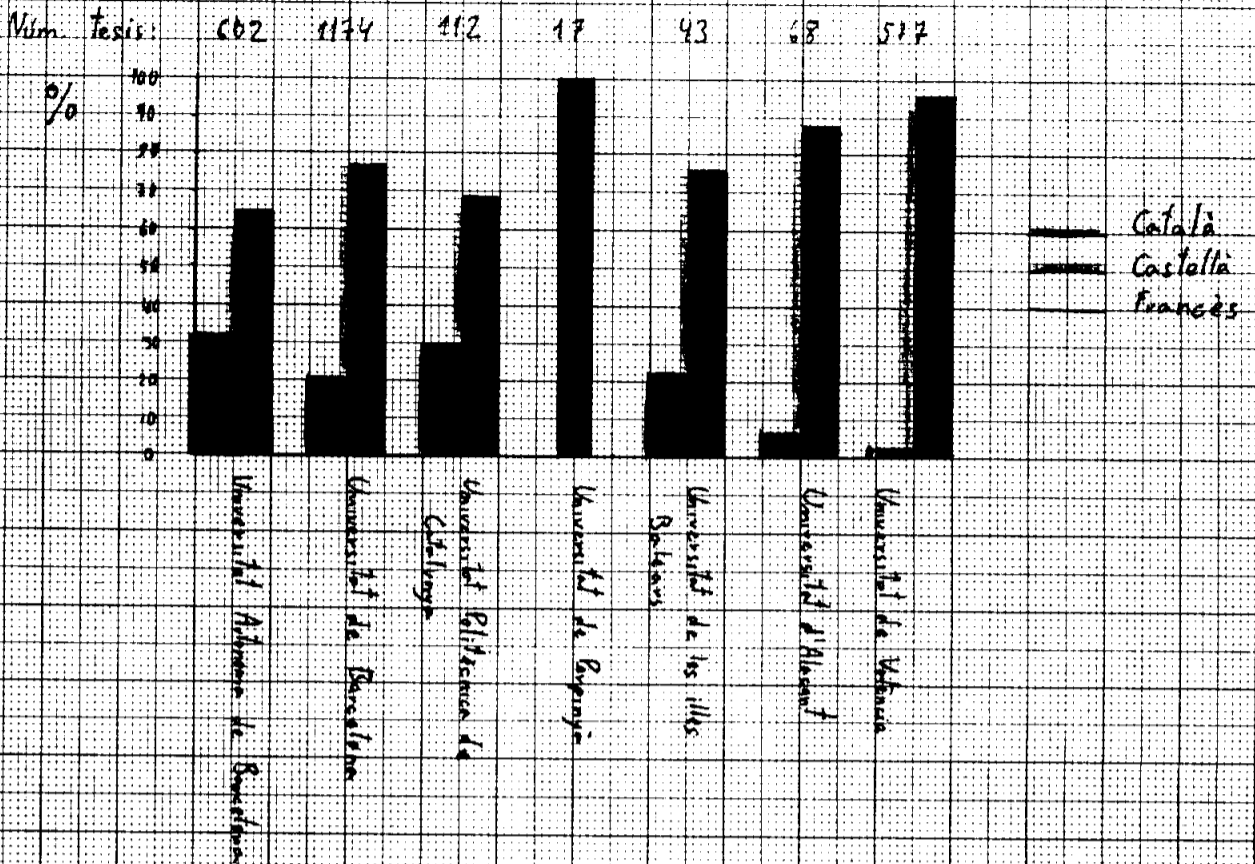
Facultat de Biologia: Total: 5

Castellà: 80%

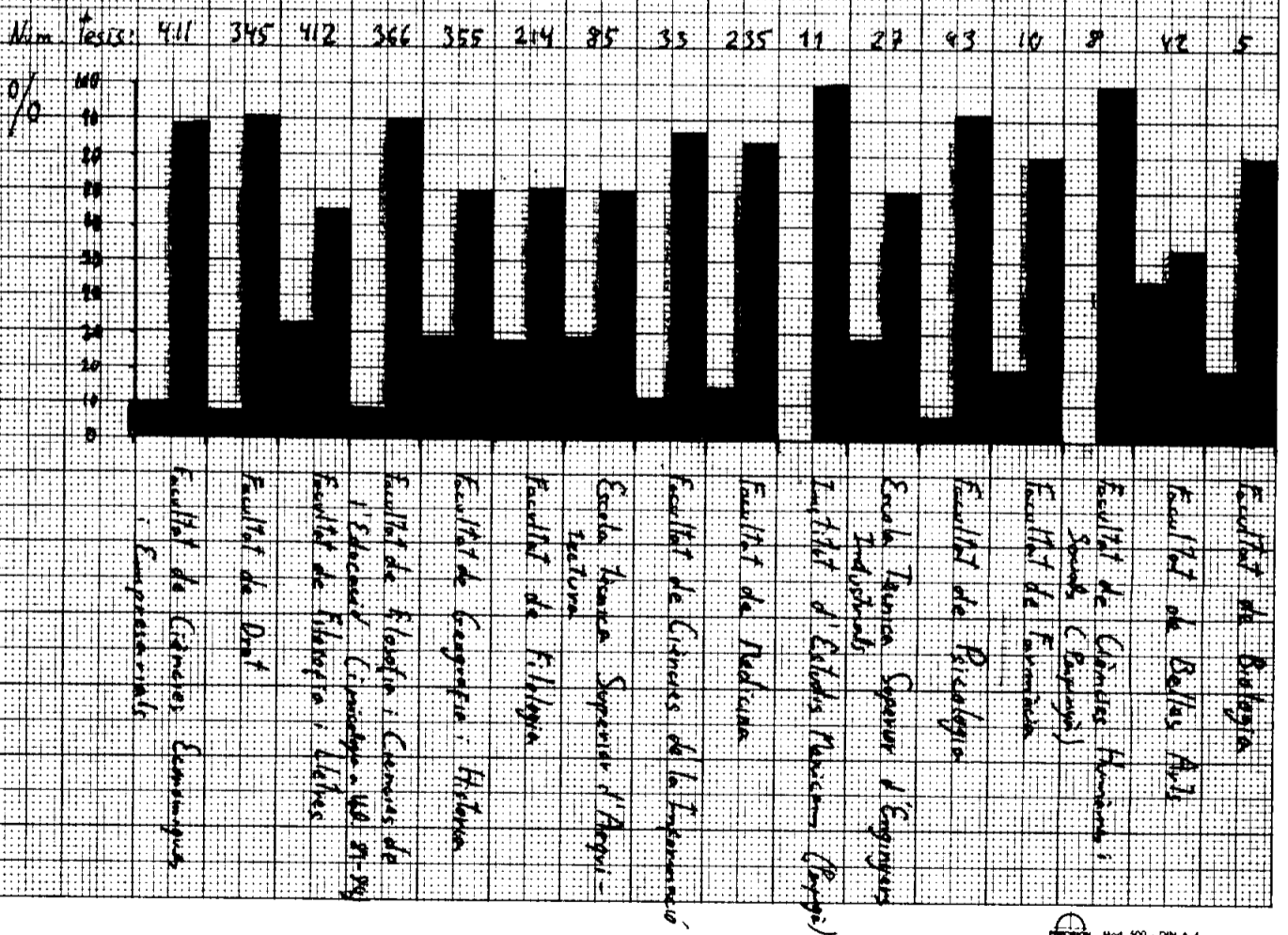
Català: 20%

En general les facultats més tècniques són les que tenen una major proporció de tesis en castellà: per exemple les facultats de Ciències Econòmiques i Empresarials, Dret, Medicina, Psicologia... El percentatge de tesis en català és més alt comparativament a Filosofia i Lletres, Filologia, Geografia i Història i Belles arts (també és alt, en canvi -sempre relativament- a les Escoles Tècniques Superiors de Barcelona i Terrassa)

LA LLENGUA PER UNIVERSITATS

LA LLENGUA PER FACULTATS

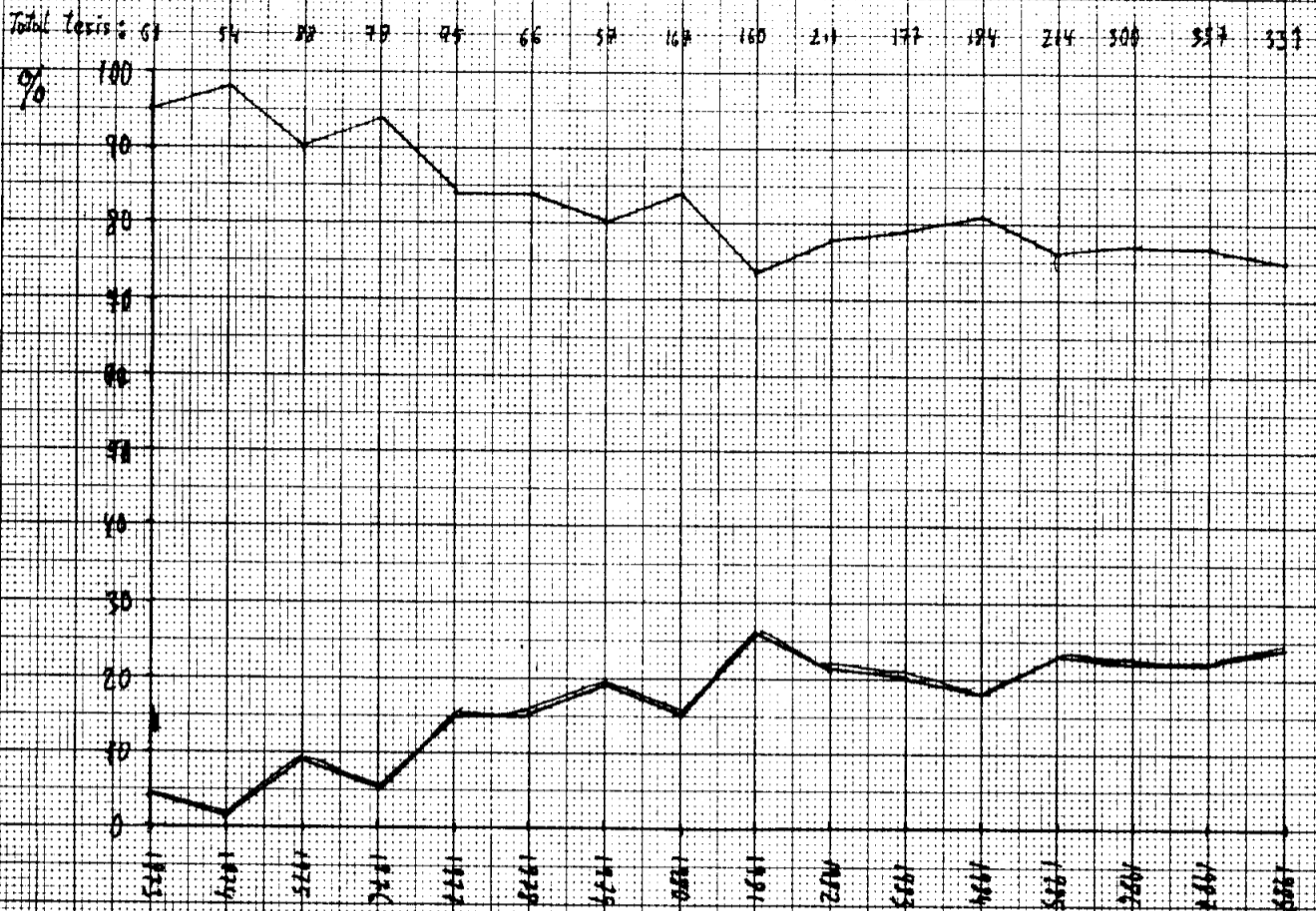
4.3. Evolució temporal:

Pel que fa a l'evolució de la llengua, el castellà sempre ha estat la llengua predominant en les tesis. Es pot observar, tanmateix, un augment lent, però progressiu en l'ús del català. Aquest augment es dona exclusivament al Principat i en menor grau a les Illes.

En tots els anys observats, els temes endògens han estat sempre minoritaris quantitativament. No se n'observa un augment ni un descens generalitzat, només algunes inflexions en uns anys determinats. Se'n podrien buscar les raons sociològiques, però no seré pas jo qui s'hi atreveixi.

EVOLUCIÓ DE LA LENGUA

Castella (lletres)
Català

EVOLUCIÓ DELS TEMES

Any

Any